

Onderzoeksraad voor Veiligheid
T.a.v. voorzitter mr C. van Dam en raadslid
dr E.A. Bakkum
Postbus 95404
2509 CK Den Haag

Date: Velsen-Noord, 11 oktober 2023
Subject: Opvolging Tata Steel aanbevelingen onderzoek "Industrie en Omwonenden"

Geachte heer Van Dam en mevrouw Bakkum,

In uw rapport "Industrie en Omwonenden" van 13 april 2023 heeft u aan de hand van een aantal casussen, waaronder Tata Steel IJmuiden B.V. (Tata Steel), de vraag onderzocht "hoe omwonenden beschermd worden tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies, en of er in de bescherming verbeteringen mogelijk zijn".

In algemene zin is uit het onderzoek gebleken dat voor de bescherming van de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies verbetering noodzakelijk is. U heeft daarop een aantal aanbevelingen gedaan aan diverse overheden, VNO-NCW en de drie onderzochte bedrijven.

Tata Steel heeft de aanbevelingen ter harte genomen. In deze brief willen wij uiteenzetten wat wij in de afgelopen maanden – en ook daarvoor - hebben gedaan en wat wij nog zullen doen met de aanbevelingen.

Algemeen

We willen graag benadrukken dat we een goede buur willen zijn. Tata Steel is al meer dan honderd jaar actief in de IJmond en onze ambitie is om daar nog minstens honderd jaar aan vast te plakken. Wij hebben ons Hercacless-Groen Staal-plan in de steigers staan, we gaan staal maken op een heel andere manier; misschien wel de grootste industriële transitie in Nederland in de 21^e eeuw.

Wij zijn ons bewust van de zorgen en het wantrouwen in onze omgeving. Om die reden willen we onze burens zo goed en open mogelijk informeren over wat we doen en wat we op korte en middellange termijn nog gaan doen. Een aantal jaren geleden zijn we gestart met burentafels in de directe omgeving, gesprekken met de stichting 'Dorpsraad Wijk aan Zee' en hebben we een Omgevingsmanager aangesteld die de contacten met de omgeving onderhoudt. Eind 2022 zijn we daarnaast gestart met een huis-aan-huiskrant die ieder kwartaal naar 70.000 adressen in de IJmond wordt verspreid, hebben we in juni 2023 een nieuwe Tata Steel website gelanceerd, sturen

Tata Steel IJmuiden B.V.

Dudokhuis • Wenckebachstraat 1 • Velsen-Noord • 1951 JZ • The Netherlands
Tata Steel IJmuiden B.V. • Postbus 10.000 • 1970 CA IJmuiden • K.v.K. nummer 34.040.331

we iedere week een nieuwsbrief naar geïnteresseerden en hebben we sinds enige jaren een inlooppunt in Wijk aan Zee waar op werkdagen een Tata Steel-medewerker aanwezig is voor vragen en klachten. Regelmatig bieden wij burentours op onze site aan en organiseren we in september op burendag het Tata Steel Festival waar we omwonenden en andere geïnteresseerden de mogelijkheid bieden om ons terrein te bezoeken en kennis te nemen van waar we mee bezig zijn. Dit jaar hebben ruim drieduizend mensen deze dag bezocht.

Naast deze contacten met onze omwonenden onderhouden we ook op reguliere basis contacten met de relevante regionale en nationale overheden zoals de omliggende gemeenten, de provincie Noord-Holland en de ministeries van EZK en I&W alsook met toezichthouders zoals de omgevingsdiensten.

We hebben de afgelopen jaren met het Roadmap Plus verbeter-programma veel geïnvesteerd ter verdere vermindering van hinder en gaan nog meer doen. Een aantal projecten is net gereed of in uitvoering en een aantal projecten wordt in de komende jaren gebouwd. Daarnaast werken we aan ons Heracless-Groen Staal-plan om op de iets langere termijn zonder kolen staal te kunnen produceren. De aanbevelingen van het laatste RIVM-rapport waar de bijdrage van Tata Steel aan de gezondheidsrisico's van de omwonenden en de kwaliteit van hun leefomgeving is berekend, zullen we meenemen in deze projecten om emissies verder te reduceren. Dat willen we graag in dialoog met onze omgeving en de overheden gaan doen.

De afgelopen jaren zien wij tot onze spijt veel wantrouwen jegens Tata Steel. Gezien het wantrouwen jegens het bedrijf, zou coördinatie vanuit het Rijk voor de dialoog met de omgeving en overheden wenselijk zijn: het benoemen van een onafhankelijke voorzitter onder wiens leiding alle partijen, overheden, experts, toezichthouders, omwonenden en Tata Steel in gesprek zouden kunnen gaan, zou kunnen helpen.

Aanbeveling 1.

Zorg ten minste voor inzicht in de eigen productieprocessen en de bijdrage van de eigen emissies aan de blootstelling en gezondheidsrisico's van omwonenden. Investeer in het opzoeken en invullen van kennislacunes.

Tata Steel heeft een zogenoemd milieuaspectenregister; hierin wordt vastgesteld wat milieuaspecten zijn, welke milieuaspecten voorkomen en wat de milieueffecten hiervan zijn. Deze emissies worden gemeten volgens een meetplan dat door de omgevingsdienst is geaccordeerd. De emissies worden jaarlijks formeel gerapporteerd. Dit is goeddeels terug te vinden in het elektronisch milieujaarverslag (eMJV) wat openbare informatie is.

Wat we doen, de grondstoffen die we gebruiken en wat we emitteren rapporteren we in ons duurzaamheidsverslag. Het meest recente is in september 2023 gepubliceerd ([Duurzaamheid | Tata Steel in Europa \(tatasteeleurope.com\)](https://www.tatasteel.com/nl/duurzaamheid)). Dat verslag ziet niet alleen op Tata Steel IJmuiden B.V., maar op alle ondernemingen binnen de Tata Steel Nederland groep.

We investeren constant in de verbetering van onze processen en onderzoeken naar wat we emitteren. Onze research en development onderneming wordt ingezet bij stofanalyses en bij materiaalonderzoek om beter inzicht te krijgen in wat uit welke fabriek komt en waar we (kunnen) verbeteren. We doen tevens veel onderzoek met

behelp van externe partijen. We zetten daarnaast advanced analytics in voor het verbeteren van onze processen om daarmee hinder verder te verminderen.

Het RIVM-rapport "De bijdrage van Tata Steel (..) aan de gezondheidsrisico's van de omwonenden" van 23 september 2023 geeft inzicht in de door het RIVM berekende bijdrage van de emissies aan de gezondheidsrisico's van omwonenden. Het laat in de eerste plaats zien dat Tata Steel voldoet aan de wet. Het RIVM stelt vervolgens dat dat op zichzelf niet betekent dat er geen gezondheidsrisico's zouden zijn. Hoewel we dus voldoen aan de wettelijke normen zien ook wij dat het gesprek over gezondheidsrisico's daarmee niet geholpen is. Wat en welke gezondheidsrisico's dan als voldoende gezond worden beschouwd, is een vraag die beantwoord moet worden door de verschillende overheden samen met het tijdspad waarin dat haalbaar is. Wij werken graag samen met alle partijen om te bezien op welke wijze, en binnen welk tijdspad, Tata Steel hier op kan acteren.

Aanbeveling 2

Zorg ten minste voor het verlagen van de blootstelling van omwonenden aan schadelijke stoffen die het bedrijf uitstoot zodra er verhoogde gezondheidsrisico's blijken te zijn.

Zoals hierboven aangegeven laat het RIVM-rapport van september 2023 zien dat onze uitstoot voldoet aan wettelijke grenswaarden. Desondanks hebben we de afgelopen jaren een groot aantal bovenwettelijke maatregelen genomen om onze impact op de omgeving en de hinder die mensen ervaren verder te verminderen. Een aantal van de door ons voorgenomen maatregelen moet nog dit jaar of in 2024/25 gebouwd worden. De effecten daarvan op de leefomgeving zullen daarna pas merkbaar (en meetbaar) worden. Daarnaast kijken we hoe we onze uitstoot van stof, geur en geluid, PAK's, stikstofoxiden en lood nog verder naar beneden kunnen brengen.

Als Tata Steel voeren we het Roadmap Plus-verbeterprogramma uit dat gericht is op het op korte termijn (tot 2025) bereiken van verdere verbeteringen in de leefomgeving. Het project Heracleus-Groen Staal is gericht op de iets langere termijn (2030) en de transitie naar de toekomst. Daarbij bereiken we niet alleen een reductie van de CO₂-emissie maar dragen we ook bij aan de verdere verbetering van de leefomgeving. We zijn tevens aan het onderzoeken welke projecten we in de tussenliggende periode kunnen uitvoeren voor een nog verdere vermindering van emissies en verbeteren van de leefomgeving.

Met het in 2019 gestarte en in 2020 uitgebreide Roadmap Plus-verbeterprogramma investeert Tata Steel ruim 300 miljoen euro in haar site in IJmuiden. Er zijn concrete doelen gesteld aan de hand van acht verschillende reductiedoelen (KPI's). Met deze doelen wordt reductie behaald op emissies van fijnstof, zware metalen, lood, PAK's en stikstofoxiden (NO_x), en reducties op immissies, grofstof, geur en geluid (zie de tabel hieronder). Dit zijn juist die stoffen waarvan het RIVM in haar rapport van september 2023 aangeeft dat de meeste gezondheidswinst te bereiken zou zijn door de uitstoot daarvan te verminderen.

Thema	KPI	Streefwaarde reductie
Stof (>10µm)	Stofdepositie	65%
Fijnstof (PM10: <10µm)	Fijnstofuitstoot	35%
Zware metalen	Zware metalen uitstoot	55%
Lood	Looduitstoot	70%
Geur	Geurbelasting	85%
PAK	PAK-uitstoot	50%
Geluid	Geluiduitstoot	Maximale afname binnen veiligheidsmarges
Stikstofoxiden (verder te noemen NOx)	NOx-uitstoot	30%

Figuur 1 KPI's Roadmap Plus

Deze in het kader van Roadmap plus-verbeterprogramma uitgevoerde en nog uit te voeren projecten zijn voor een ieder te vinden op de interactieve kaart op onze website: www.tatasteelnederland.com/milieu-en-leefomgeving/roadmap-plus-in-kaart. Een veelvoud van deze projecten is de afgelopen jaren met goede resultaten afgerond. Van andere projecten die nog in uitvoering zijn, zijn de effecten nog niet te zien.

Grote verbeteringen op het gebied van fijnstof en zware metalen willen we eind 2023 realiseren, bijvoorbeeld met de ingebruikname van de ontstoffingsinstallatie bij de pelletfabriek en extra afzuiginstallaties bij de hoogovens en de staalfabriek. Tevens gaan we een DeNox bouwen bij de pelletfabriek, een installatie die volgens planning in 2025 in gebruik genomen wordt en die de uitstoot van stikstofoxiden vermindert. Ook hopen we snel te kunnen beginnen met de bouw van een windscherm rond onze grondstofopslagen waarmee we de mogelijke verspreiding van stof verder beperken.

Bij fabrieken op het terrein van Tata Steel met een geïdentificeerde hoge PAK-emissie zijn maatregelen getroffen om dit terug te dringen. Zo is de productie van stofmassa voor de hoogovens beëindigd, zijn er diverse operationele maatregelen bij de kook- en gasfabriek 2 genomen, zoals het beter afdichten van deuren en vulgaten, en worden bij de sinterfabriek de afgassen nog beter gereinigd om de PAK-emissie verder te verminderen. Bij de koudbandwalserij worden de afgassen van de gloeiovens met een hightech elektrische milieu installatie gereinigd waardoor de PAK-emissies daar vrijwel volledig zijn weggenomen.

De afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen genomen om stofdepositie verder te verminderen. Zo is er een overkapping geplaatst bij het koelproces van converterslak die voorkomt dat er bij het storten van slak stofdeeltjes in de omgeving terecht komen. Bij de hoogovens zijn luchtschermen geplaatst die in combinatie met afzuigkappen (deels gerealiseerd en deels in uitvoering) de stofemissie verder verminderen. Stofmaatregelen bij de hoogovenbunkers moeten stofverspreiding daar tegengaan net als de bouw van de tertiaire afzuiging bij de staalfabriek. Rondom de opslagen wordt een groot windscherm geplaatst dat wordt gebouwd nadat de vergunning afgegeven is. Daarnaast hebben diverse operationele maatregelen bij de grondstoffen-logistiek, zoals het pulpen (met korstvormend materiaal) van opslagen, er al voor gezorgd dat de stofverwaaiing is verminderd.

Naast deze maatregelen worden er nog meer maatregelen uitgevoerd die de fijnstofemissies verder verminderen. Zo zijn bij de sinterfabriek elektrofilters geplaatst die fijnstof uit de afgassen filtert. Door het afvangen van het fijnstof worden bij de sinterfabriek door deze installatie ook veel zware metalen en lood afgevangen.

De uitstoot van lood is de afgelopen jaren ook sterk verminderd. We willen in het Roadmap plus-verbeterprogramma dit jaar nog de resterende uitstoot van lood met ongeveer 70% terugbrengen ten opzichte van 2019. Zo plaatsen we extra afzuigkappen in de Hoogovens en werken we aan een extra afzuiginstallatie in de Staalfabriek.

Voor geur wordt gekeken naar het aantal hinderuren van drie grote geurbronnen, de kooks- en gasfabriek 2, de staalfabriek en de beitsbanen van de koudbandwalserij, op drie verschillende locaties in de directe woonomgeving, te weten Wijk aan Zee, Beverwijk en IJmuiden. Dit wordt gemodelleerd met een geurverspreidingsmodel dat is afgestemd met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Genomen maatregelen hebben geresulteerd in afname van de geurbelasting in de omgeving. Dit hebben we door een extern bureau laten verifiëren. De meetrapporten, verspreidingsberekening en verificatierapport zijn voor iedereen toegankelijk via onze website. We blijven daarnaast ook kijken naar andere geurbronnen om de geurbelasting van de gehele site op de directe omgeving terug te dringen. We realiseren ons dat geur een belangrijk punt van hinder is, en dat het lastig is om geur merkbaar te verminderen. We blijven ons hiervoor inzetten en onderzoeken het aantal en type geurklachten, want die zijn namelijk niet afgenomen.

Meerdere maatregelen zijn genomen om geluidsoverlast verder te reduceren. Waar mogelijk is gekeken naar het terugdringen van geluid geproduceerd door alarmen, maar altijd binnen de veiligheidsmarges. Nieuwe dempende stootbussen zijn geplaatst op de treinwagons om geluid dat ontstaat tijdens het koppelen van de wagons op het noord-terrein tegen te gaan. Daarnaast wordt spoorstaaf-smering toegepast om het contact tussen de treinwielen en het spoor tijdens transport soepeler te laten verlopen wat minder geluid tot gevolg heeft. Bij de staalfabriek zijn grote dempers geplaatst, net als bij de warmbandoven 25. Operationele aanpassingen bij het plakken keren bij de warmbandwalserij heeft ook geresulteerd in minder geluidsoverlast. Daarnaast zijn er grote geluidschermen rondom de schrotopslag geplaatst waardoor de geluidshinder verminderd is. Ook hier blijven we continu monitoren om geluidshinder tegen te gaan.

Naast de acht gestelde KPI's worden ook andere projecten uitgevoerd om de impact op de omgeving verder te verminderen. Zo zijn de lampen van de terrein-verlichting inmiddels vrijwel allemaal vervangen door LED-lampen die de lichtverstrooiing aanzienlijk hebben teruggebracht. Het Tata Steel terrein straalt daardoor wanneer het donker is een stuk minder licht uit naar de omgeving.

Monitoren & Meten

Om dit alles goed te kunnen monitoren zijn er verschillende meetprogramma's. Verschillende metingen worden uitgevoerd door onafhankelijke geaccrediteerde meetbureaus en onze resultaten/KPI's laten we verifiëren door een onafhankelijk adviesbureau. De relevante meetrapporten hebben we in de afgelopen maanden online gezet op onze website.

Heracless-Groen Staal

Het project Heracless-Groen Staal draagt ook bij aan de verbetering van de leefomgeving. Dat project voorziet in de sluiting van de kooks- en gasfabriek uiterlijk in 2030. In het milieueffectrapport (MER) zal nadrukkelijk aandacht worden besteed aan gezondheid.

We hebben naar aanleiding van de participatiereacties onder meer focusgesprekken met verschillende stakeholders, zoals omwonenden georganiseerd over de onderwerpen gezondheid, techniek en participatie. Het effect van het project op de

luchtkwaliteit, en daarmee ook op de genoemde aspecten zoals PAK's en ZZS, wordt onderzocht in het kader van onder meer de vergunningaanvragen. Daarbij komt ook aan de orde welke technieken worden ingezet en of verdere reductie mogelijk en haalbaar is. De plannen hebben niet uitsluitend betrekking op CO₂ reductie. In het kader van de participatie heeft Tata Steel ook laten zien wat de plannen betekenen voor emissiereductie op bijvoorbeeld PM10, ZZS, stikstofoxiden en SO₂. Milieueffecten en gezondheid zullen onderdeel zijn van de maatwerkafspraken tussen de overheid en Tata Steel.

Aanbeveling 3

Benut de expertise van het bedrijf om de blootstelling van omwonenden aan schadelijke persistente stoffen die het bedrijf in het verleden heeft uitgestoten te verlagen, indien er verhoogde gezondheidsrisico's blijken te zijn.

Zonder in dit antwoord naar het verleden te willen kijken, wordt opgemerkt (zoals hiervoor ook wel uiteengezet) dat wij onze expertise blijvend inzetten om voortdurend tot verbetering te komen. We willen ons richten op de toekomst. Daarbij bieden wij onze expertise op de diverse gebieden (bijvoorbeeld die van stofkarakterisatie) uiteraard ook aan, voor het RIVM en de door de overheid benoemde Expertgroep IJmond om daar op een constructieve manier aandacht aan te geven.

Aanbeveling 4

Benut het systeem volledig om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies. Communiceer proactief en wees transparant over incidenten, zorgen en klachten teneinde het vertrouwen van omwonenden terug te winnen.

Wij kunnen ons goed vinden in de bevindingen en deze aanbevelingen van de OVV die zowel aan de overheden als aan Tata Steel zijn gericht. Kort en goed vindt de OVV dat de balans tussen bedrijf en omgeving moet veranderen. Wij betreuren dat in bepaalde opzichten de gesprekken over Tata Steel gepolariseerd zijn en dat het gesprek over Tata Steel gaat, maar niet altijd mét ons gevoerd wordt. Wij zullen er alles aan doen om bij te dragen aan een goede en inhoudelijke dialoog.

Over de relatie tussen de omgeving en Tata Steel, de wijze van betrekken van alle stakeholders in het gebied en het werken aan herstel van vertrouwen zijn en worden gesprekken gevoerd met zowel de Rijksoverheid als ook de provincie Noord-Holland. Het blijkt echter niet eenvoudig om - zoals de OVV aanraadt - met alle partijen, dus met bewoners, overheid (provincie, gemeenten, Rijksoverheid), bevoegd gezag en wij, *gezamenlijk* om tafel te zitten. Juist in een dergelijk samenwerking zien wij meerwaarde, zodat partijen samen trachten een oplossing te formuleren. Een onafhankelijk regisseur zou daarbij een rol kunnen spelen. Regie vanuit het Rijk is daarbij cruciaal. Momenteel zijn er burendialogen onder leiding van Tata Steel en een omgevingstafel industrie en gezondheid met overheden. Er is sprake van veel deeltafels waar men over elkaar praat in plaats van met elkaar. Een overstijgende tafel met alle partijen aan tafel is noodzakelijk om te werken aan dialoog en vertrouwen.

Van onze kant communiceren wij pro-actief en houden wij omwonenden op de hoogte via onze in mei gelanceerde website, via informatiekranten die huis-aan-huis worden verspreid ("Staal en IJmond") en stakeholderbijeenkomsten. In Wijk aan Zee is het Tata Steel-loket waar iedereen op werkdagen binnen kan lopen voor vragen. Ook hebben we meegedaan aan activiteiten die door derden zijn georganiseerd, zoals een

debat van de stichting 'Dorpsraad Wijk aan Zee' en de Balie. Wij staan open voor suggesties hoe we de communicatie verder kunnen verbeteren.

Het eerder genoemde Heracless-Groen Staal-plan is voorgelegd aan de omgeving door middel van een participatietraject, waarbij het voor ons van belang is om vroeg in het traject in gesprek te gaan met de omwonenden zodat alle wensen en bedenkingen mee kunnen worden genomen. Het project is na de participatie aangepast. Mede door de participatie en het OVV-rapport komt er bij het project meer aandacht voor gezondheid bij de uitwerking van de plannen.

Afsluiting

We zijn ons bewust van de zorgen en het wantrouwen in de omgeving. We hebben in de afgelopen maanden (en ook ervoor) getracht zo open en transparant mogelijk te communiceren over wat we doen, wat we emitteren en wat we op de korte en langere termijn willen doen om impact op de omgeving te verminderen. Zo publiceren we de relevante meetrapporten over behaalde resultaten op onze nieuwe website.

We zoeken nadrukkelijk contact met alle stakeholders en zouden graag zien dat er meer gezamenlijk wordt gesproken aan een overstijgende tafel met alle partijen. We zouden daarnaast graag zien, zoals u ook adviseert, dat het vertrouwen van de omgeving wordt herwonnen door het hele systeem te benutten en omwonenden niet de eerste partij is die steeds aan de bel moet trekken. We zien graag een overstijgende gezamenlijke dialoog met alle partijen aan tafel onder regie van de overheid. We zijn van mening dat in eerste instantie de regie voor een dergelijke tafel het beste bij Rijk kan liggen. We kijken uit naar een eerste gesprek hierover met overheden en omgeving, waarbij in de verschillende dossiers gezamenlijk naar op de toekomst gerichte oplossingen wordt gekeken waar alle betrokkenen baat bij hebben.

[Redacted]
[Redacted]
Steel IJmuiden B.V.
[Redacted]
[Redacted]